

**UCHWAŁA NR LIII/468/2017
RADY MIEJSKIEJ W DREZDENKU**

z dnia 29 listopada 2017 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2018 – 2020

Na podstawie art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017r. poz. 697 ze zm.) w związku z art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2017r. poz. 1875), uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2018 – 2020 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Drezdenka.

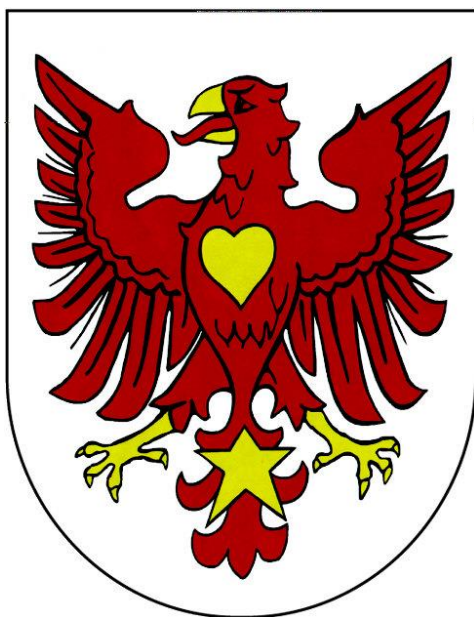
§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Drezdenku

Adam Kolwzan

Załącznik do uchwały Nr LIII/468/2017
Rady Miejskiej w Drezdenku
z dnia 29 listopada 2017 r.

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
W GMINIE DREDZENKO
NA LATA 2018-2020**

Drezdenko, 2017

Rozdział I. Wiadomości ogólne

1. Wprowadzenie

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Drezdenko na lata 2018-2020 jest kluczowym dokumentem Gminy Drezdenko, którego celem jest udzielenie pomocy rodzinie i dziecku.

Podmiotem realizującym ten cel w Gminie Drezdenko jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Drezdenku. Zadania realizowane w ramach niniejszego programu koncentrować się będą nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie, również wtedy, gdy dziecko zostało umieszczone poza rodziną biologiczną, aby umożliwić mu powrót do rodziny biologicznej. Pomoc powinna koncentrować się na wspomaganiu osób i rodzin wymagających wsparcia w osiągnięciu możliwie pełnej aktywności społecznej, a także wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do pełnego i samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie.

2. Uwarunkowania prawne realizacji programu

Zadania przyjęte do realizacji, w ramach niniejszego Programu są spójne z kierunkami działań przyjętymi w szczególności w następujących aktach prawnych:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r. (t.j. Dz. U. Nr 78 poz. 483 ze zm.);
- Konwencję o prawach dziecka;
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (j.t. Dz. U. z 2017 r., poz. 697);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 1390);
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (j.t. Dz. U. z 2016 r., poz. 487);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (j.t. Dz. U. z 2017 r., poz. 1458);
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (j.t. Dz. U. z 2016 r., poz. 930);
- Ustawa z dn. 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz.1860).

Podmiotem realizującym program na poziomie gminy jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Drezdenku. Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2018-2020 wyznacza priorytety i cele do realizacji oraz wskazuje na przebieg procesu monitorowania programu.

3. Diagnoza sytuacji rodzin w gminie Drezdenko

Drezdenko - miasto położone w województwie lubuskim, w powiecie strzelecko- Drezdeneckim, leży 40 kilometrów na wschód od Gorzowa Wielkopolskiego. Siedziba miejsko-wiejskiej gminy Drezdenko.

W skład gminy Drezdenko wchodzi: Drezdenko, Bagniewo, Czartowo, Drawiny, Goszczanowiec, Goszczanowo, Goszczanówko, Gościm, Górzyska, Grotów, Karwin, Kijów, Klesno, Kosin, Lipno, Lubiatów, Lubiewo, Marzenin, Modropole, Niegosław, Osów, Przeborowo, Rapin, Stare Bielice, Trzebicz, Trzebicz Nowy, Zagórze, Zielątkowo.

Na terenie gminy znajdują się: przedszkola, oddziały przedszkolne, szkoły podstawowe, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych oraz Ośrodek Rehabilitacyjno – Edukacyjno - Wychowawczy.

Gminę Drezdenko według stanu na dzień 31.12.2016 rok zamieszkiwało 17 175 mieszkańców.

Diagnoza lokalna dotycząca funkcjonalności rodzin w zakresie pełnienia funkcji opiekuńczo – wychowawczych została dokonana w oparciu o dane z Ośrodka Pomocy Społecznej. Punktem wyjścia do określenia zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest analiza danych o osobach i rodzinach objętych wsparciem Ośrodka Pomocy Społecznej w Drezdenku. System pomocy społecznej w 2016 roku obejmował wsparciem 987 rodzin, w których przebywało 2286 osób.

Tabela nr 1. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w latach 2014-2016.

Rok	Liczba rodzin ogółem	Rodziny z dziećmi ogółem	1 dziecko	2 dzieci	3 dzieci	4 dzieci	5 dzieci i więcej
2014	1136	509	192	197	84	24	12
2015	1084	478	185	177	80	26	10
2016	987	402	147	154	68	22	11

Źródło: dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Drezdenku

Z przedstawionej tabeli wynika, że od 2014 roku do 2016 roku liczba rodzin korzystających z pomocy zmalała.

Gmina Drezdenko (Ośrodek Pomocy Społecznej) opracowała i uchwaliła w 2014 r. trzyletni Program Wspierania Rodziny w Gminie Drezdenko na lata 2015-2017.

Głównym celem program było wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych w procesie przywracania ich zdolności do prawidłowego funkcjonowania

Realizując zadania określone w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Ośrodek Pomocy Społecznej w Drezdenku zatrudniał dwóch asystentów rodziny.

W 2015 roku asystenci rodziny pracowali z 23 rodzinami, w 2016 roku z 30 rodzinami, a w pierwszej połowie 2017 roku z 27 rodzinami.

Z danych Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, że w okresie od stycznia do grudnia 2016 r. udzielono wsparcia rodzinom w związku z występującymi problemami:

Tabela nr 2. Powody przyznania pomocy finansowej i w naturze w 2016 roku.

Powód trudnej sytuacji życiowej		
	ogółem	liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	735	1714
Sieroctwo	0	0
Bezdomność	31	31
Potrzeba ochrony macierzyństwa	92	457
w tym wielodzietność:	63	351
Bezrobocie	547	1444
Niepełnosprawność	373	665
Długotrwała lub ciężka choroba	216	353
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	122	380
w tym: rodziny niepełne	103	280
rodziny wielodzietne	15	83
Przemoc w rodzinie	0	0
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0
Alkoholizm	9	10
Narkomania	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	15	23
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	0	0
Zdarzenie losowe	6	10
Sytuacja kryzysowa	1	1
Klęska żywiołowa	0	0

Źródło. Sprawozdanie roczne OPS, stan na 31.12.2016

W 2016 roku głównym powodem przyznawania pomocy było ubóstwo. Kolejnymi najczęściej występującymi powodami udzielania pomocy były bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba i bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych zdiagnozowano w 122 środowiskach (osób w rodzinie 380). Przyczyny tych trudności wynikają z niskich kompetencji wychowawczych, euro sieroctwa, rozbitcia rodziny, przemocy, uzależnień, chorób psychicznych, czy pogorszeniu statusu rodziny, w tym bezrobocia. Przy

zapewnieniu wsparcia pracowników socjalnych, asystentów rodziny i pomocy z innych instytucji jest wysoce prawdopodobne pozostawienie dziecka w rodzinie biologicznej.

W sytuacji, gdy rodzice znaleźli się w trudnej sytuacji życiowej i nie są w stanie sami wypełniać należycie funkcji opiekuńczo-wychowawczych wobec dzieci, Sąd Rodzinny może zdecydować o potrzebie umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie wykonuje postanowienia Sądu, zapewniając opiekę, natomiast gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka ponosi odpowiednio wydatki:

1. 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej.
2. 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej.
3. 50 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Z danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Drezdenku (wg stanu na dzień 31.12.2016 r.) wynika, że z terenu gminy Drezdenko liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych w 2016 roku wynosiła 6 osób, a w instytucjonalnej pieczy zastępczej 2 osoby.

4. Zasoby gminy

Program wspierania rodziny na lata 2018-2020 będzie służył realizacji gminnej polityki rodzinnej. Działania na rzecz dziecka i rodziny realizują instytucje opisane w poniższej tabeli.

Tabela nr 3. Instytucje realizujące działania na rzecz dziecka i rodziny w Gminie Drezdenko:

I. Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Marszałkowska 18, 66-530 Drezdenko	Praca socjalna, asystentura rodziny, pomoc finansowa, rzeczowa, dożywianie dzieci w szkołach, aktywizacja społeczna, wspieranie aktywności lokalnej, Karta Dużej Rodziny, przyznawanie i wypacanie świadczeń z działu świadczeń rodzinnych.
II. Miejsko Gminny Zespół Oświaty ul. Ogrodowa 1, 66-530 Drezdenko	Przyznawanie i wypłacanie stypendiów szkolnych, dowozy dzieci do miejsca pobierania nauki.
III. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna ul. Kościuszki 31, 66-530 Drezdenko	Udzielanie pomocy dzieciom, młodzieży, ich rodzicom.
IV. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie ul. Kościuszki 31, 66-530 Drezdenko	Realizuje zadania o charakterze ponadgminnym z zakresu pomocy społecznej oraz rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych.
V. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, ul. Marszałkowska 18, 66-530 Drezdenko	Wsparcie psychologiczne, finansowanie programów profilaktycznych i edukacyjnych wspierających wychowanie dzieci, młodzieży,

	prorowadzenie zajęć profilaktyczno-wychowawczych dla dzieci i młodzieży
VI. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przy OPS w Drezdenku, ul. Marszałkowska 18, 66-530 Drezdenko	Wsparcie i pomoc rodzinom w przezwyciężeniu problemu przemocy.
VII. Placówki oświatowo-wychowawcze z terenu gminy Drezdenko	Działalność edukacyjno-wychowawcza, psychologiczno-edukacyjna, wsparcie pedagogiczne, psychologiczne dla rodziców i dzieci, realizacja programów edukacyjnych.
VIII. Placówki służby zdrowia	Działalność w zakresie profilaktyki i opieki zdrowotnej.
IX. Bank Żywności	Przekazywanie żywności rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji finansowej

Źródło: opracowanie własne

W Gminie Drezdenko funkcjonuje szeroki wachlarz form pomocy dla dziecka i rodziny ze strony powyższych instytucji. Są to zarówno poradnictwa jak i konkretne usługi, które wspierają zwalczanie bezradności opiekuńczo-wychowawczej, zajmują się profilaktyką, walką z sytuacjami kryzysowymi, nałogami itp.. Instytucje wspierają i pomagają, w stworzeniu optymalnych warunków do wychowywania dzieci w środowisku rodziny biologicznej.

Rozdział II Cele, założenia i realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny

1. Cele Programu

Głównym celem Programu jest stworzenie optymalnych warunków do wychowywania dzieci w środowisku biologicznej rodziny oraz wspierania rodzin dysfunkcyjnych w prawidłowym wypełnianiu obowiązków opiekuńczo-wychowawczych w gminie Drezdenko.

Cele szczegółowe:

- I. Diagnozowanie i analiza środowisk rodzinnych,
- II. Udzielenie wsparcia rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych,
- III. Rozwijanie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziny w miejscu zamieszkania bądź miejscu wskazanym przez rodzinę,
- IV. Zapobieganie powstaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązania już istniejących,
- V. Dążenie do reintegracji rodzin poprzez pomoc w odbudowaniu środowiska wychowawczego,
- VI. Podejmowanie działań profilaktycznych,

- VII. Koordynowanie poradnictwa i wsparcie kobiet w ciąży i ich rodzin wynikające z realizacji ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

2. Założenia Programu

Gminny Program Wspierania Rodziny jest dokumentem przewidzianym do realizacji na lata 2018-2020. Głównym założeniem Programu jest stworzenie wielopłaszczyznowego wsparcia rodziny poprzez działanie mające służyć:

- wspieraniu potencjału rozwojowego rodziny, biologicznej na wczesnym etapie jej funkcjonowania,
- wzmocnieniu systemu gwarantującego prawidłowy proces wychowawczy oraz ochrony dzieci przed nieprzystosowaniem społecznym, marginalizacją i wykluczeniem,
- poprawie sytuacji dziecka w środowisku szkolnym poprzez wzbogacanie oferty edukacyjnej oraz wspieranie uczniów wymagających pomocy,
- zwiększeniu poziomu bezpieczeństwa dzieci, młodzieży i rodziny poprzez prowadzenie stosownych działań profilaktyczno-edukacyjno-wychowawczych w środowisku,
- zapobieganiu powstawania sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz skuteczne reagowanie w sytuacjach już zaistniałych poprzez udzielanie wielopłaszczyznowego wsparcia.

3. Zadania Programu

Harmonogram Programu Wspierania Rodziny na lata 2018-2020 w gminie Drezdenko został przedstawiony w formie poniższej tabeli nr 4.

Tabela nr 4. Harmonogram Programu

L.p.	Cel szczegółowy	Działania	Termin realizacji	Realizatorzy
1.	Diagnozowanie i analiza środowisk rodzinnych	1. rozpoznanie i analiza problemów występujących w rodzinie z problemami opiekuńczo-wychowawczymi (dotyczy rodzin objętych pomocą Ośrodka Pomocy Społecznej), 2. bieżące kontakty pracowników socjalnych z pedagogiem szkolnym, 3. analiza niepokojących zachowań dzieci i młodzieży podczas pobytu w placówkach oświatowych	2018-2020	Wszystkie podmioty uczestniczące w realizacji Programu
2.	Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodziny	1. Objęcie dożywianiem w formie obiadów na terenie placówek oświatowych wszystkich tego wymagających dzieci.	2018-2020	Ośrodek Pomocy Społecznej, Miejsko- Gminny Zespół Oświaty,

		<p>2. Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej ubogim rodzinom w ramach ustawy o pomocy społecznej między innymi poprzez przyznawanie zasiłków.</p> <p>3. Monitorowanie zagrożeń dotyczących sytuacji zdrowotnej dzieci przez kontakt i współpracę z właściwą placówką służby zdrowia.</p>		placówki służby zdrowia
3.	Rozwijanie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziny w miejscu zamieszkania bądź miejscu wskazanym przez rodzinę	<p>1. Umożliwienie rodzinom korzystania z pomocy asystenta rodziny, którego zadaniem jest pomoc rodzicom w wypełnianiu ról społecznych tak aby doprowadzić do osiągnięcia podstawowej stabilizacji życiowej i nie dopuścić do umieszczania dzieci poza rodziną w placówkach lub rodzinach zastępczych.</p> <p>2. Pomoc w dostępie rodzinom przeżywającym trudności do konsultacji i specjalistycznego poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, terapeutycznego.</p>	2018-2020	Wszystkie podmioty uczestniczące w realizacji Programu
4.	Zapobieganie powstaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązania już istniejących	<p>1. Systematyczne monitorowanie rodzin zagrożonych kryzysem przez pracowników socjalnych, asystenta rodziny, pedagogów szkolnych oraz przedstawicieli innych instytucji współpracujących z rodziną,</p> <p>2. Motywowanie członków rodziny do podejmowania działań na rzecz ograniczenia bądź niwelowania własnych dysfunkcji np. podjęcie terapii leczenia uzależnień – współpraca z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Punktem Konsultacyjnym, współpraca z policją i Zespołem Interdyscyplinarnym.</p> <p>3. Angażowanie rodzin do udziału w projektach, szkoleniach rozwijających umiejętność planowania swojej przyszłości zawodowej i osobistej</p>	2018-2020	Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów alkoholowych, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

		<p>oraz motywujących do podjęcia pracy.</p> <p>4. współpracę z podmiotami, instytucjami działającymi w środowisku lokalnym, w szczególności ze szkołami, policją, placówkami służby zdrowia, sądami Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, w celu poprawy sytuacji rodzinnej pod względem zdrowotnym, materialnym i społecznym.</p>		
5.	Dążenie do reintegracji rodzin poprzez pomoc w odbudowaniu środowiska wychowawczego	Pomoc rodzinie, z której dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej w odbudowaniu środowiska wychowawczego z poprawnymi relacjami i rolami pozwalającymi na powrót dzieci do rodziny naturalnej, przywracanie prawidłowego funkcjonowania rodzin, poprzez wsparcie asystenta rodziny	2018-2020	Ośrodek Pomocy Społecznej. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
6.	Podjęcie działań profilaktycznych	<p>1. Udział w ogólnopolskich kampaniach promujących dobro rodziny,</p> <p>2. Wspieranie i propagowanie idei wolontariatu oraz innych form aktywności społecznej sprzyjających rozwijaniu postaw charytatywnych w stosunku do osób wymagających pomocy i wsparcia,</p> <p>3. Udział w projektach współfinansowanych ze środków pozabudżetowych w tym rządowych, Unii Europejskiej, mających na celu ochronę poziomu życia rodzin oraz rozwój specjalistycznego dla nich wsparcia.</p>	2018-2020	Wszystkie podmioty uczestniczące w realizacji Programu
7.	Koordinowanie poradnictwa i wsparcie kobiet w ciąży i ich rodzin wynikające z realizacji ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”	<p>1. Udzielanie informacji w zakresie dostępu do instrumentów polityki społecznej</p> <p>2. Reprezentowanie klientki przed instytucjami i urzędami</p> <p>3. Udzielanie wsparcia psychologicznego</p>	2018-2020	Ośrodek Pomocy Społecznej

		4. Udzielanie pomocy w przewyciężaniu problemów wychowawczych		
		5. Wspieranie w realizacji codziennych obowiązków		

Źródło: opracowanie własne.

4. Odbiorcy Programu

Odbiorcami Programu są:

- 1) rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- 2) dzieci i młodzież, którym rodzina nie zapewnia należytej opieki,
- 3) przedstawiciele instytucji oraz służb pracujących na rzecz dzieci,
- 4) każda kobieta w ciąży i jej rodzina; rodziny w których przyjdzie albo przyszło na świat ciężko chore dziecko; kobiety, które otrzymały informację, że ich dziecko może umrzeć w trakcie ciąży lub porodu, kobiety, których dziecko zmarło bezpośrednio po porodzie na skutek wad wrodzonych; kobiety, które po porodzie nie zabiorą dziecka do domu z powodu poronienia, urodzenia dziecka martwego, urodzenia dziecka niezdolnego do życia, urodzenia dziecka obciążonego wadami wrodzonymi albo śmiertelnymi schorzeniami.

5. Przewidywane efekty realizacji Programu

Spodziewanym efektem realizacji Programu ma być poprawa sytuacji dziecka i rodziny, stworzenie wielopłaszczyznowego wsparcia dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze oraz objęcie wsparciem kobiet i rodzin w ramach przepisów ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”

6. Źródła finansowania

Finansowanie Gminnego Programu wspierania Rodziny będzie odbywać się w ramach środków budżetu Gminy Drezdenko.

7. Monitoring

Koordynatorem Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Drezdenku. Monitoring będzie polegał na zbieraniu i analizowaniu danych dotyczących zrealizowanych zadań w ramach przedmiotowego programu.

Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Drezdenku co roku w terminie do 31 marca przedkłada Radzie Miejskiej sprawozdanie merytoryczne i finansowe z realizacji programu.

UZASADNIENIE

Obowiązek podjęcia projektowanej uchwały wynika z art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017r. poz. 697 ze zm.). Program wprowadza swoim zakresem wiele zadań.

Rodzinie, która przeżywa trudności w wypełnianiu swoich funkcji burmistrz ma zapewnić wsparcie poprzez organizację struktury i wyposażenia jej w odpowiednie narzędzia:

- wyznaczyć jednostkę do realizacji zadań wynikających z ustawy,
- wydać szereg upoważnień (między innymi do ustanawiania rodzin wspierających, zawierania i rozwiązywania umów z rodzinami wspierającymi w zakresie zwrotu kosztów związanych z udzielaniem pomocy)
- opracowanie 3 – letniego programu wspierania rodziny.

Źródłem finansowania programu będą środki własne gminy.